

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ II Всеукраїнської
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ НАУКОВЦІВ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ,
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
АСПІРАНТІВ,
МОЛОДИХ УЧЕНИХ*

**24 ЖОВТНЯ 2025 Р,
М. ОДЕСА**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ДИТИНСТВА
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти,
аспірантів, молодих учених

(24 жовтня 2025 р, м. Одеса)

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 5 від 30 жовтня 2025 року)

Рецензенти:

Ковтун О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов і перекладу, ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут» (м. Київ, Україна)

Княжева І. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (м. Одеса, Україна)

Організаційний комітет:

Богущ Алла Михайлівна, дійсний член НАПН України, академік, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Березовська Людмила Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики дошкільної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Найда Руслана Григорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної освіти;

Діхтяренко Станіслава Вадимівна, викладач-асистент кафедри теорії та методики дошкільної освіти.

Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти: зб. наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 24 жовтня 2025 р. / за ред. Л. Березовської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 260 с. ISBN 978-617-8768-09-6

До збірника увійшли тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні освітні технології у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти». У представлених роботах висвітлено актуальні питання впровадження освітніх технологій у процес підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного інформаційного простору; розглянуто інноваційні підходи до професійного становлення фахівців; проаналізовано зарубіжний досвід розроблення та реалізації освітніх інновацій у системі дошкільної освіти.

Збірник призначено для науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, аспірантів, молодих учених, а також усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної дошкільної освіти.

Матеріали розміщено в авторській редакції. Відповідальність за зміст матеріалів, їхню відповідність вимогам чинного правопису і достовірність фактів та статистичних даних несуть автори

«Дошкільна освіта в сучасному освітньому просторі: актуальні проблеми, досвід, інновації», Харків, 2023.

6. Кузьменко В.У. Розвиток індивідуальності дитини 3–7 років: монографія. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. 354 с.

7. Піроженко Т. О. Психічний розвиток дитини дошкільного віку: досвід роботи сучасного дошкільного закладу. Запоріжжя: ЛПІС ЛТД, 2003. 168 с.

Владислав СЕНЬКО,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету дошкільної педагогіки та психології,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Олена БУЛГАКОВА,
доктор психологічних наук, професор,
декан факультету дошкільної педагогіки та психології
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», м. Одеса (Україна)
e-mail: Bulgakova.oy@pdpu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ КІЛЬКІСНИХ УЯВЛЕНЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗА ДОПОМОГОЮ ПАЛИЧОК КЮЇЗЕНЕРА

Актуальність проблеми. Формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку є однією з ключових складових пізнавального розвитку. Саме на цьому етапі закладаються основи логічного мислення, вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, що є базою для подальшого успішного навчання у школі. У сучасному освітньому просторі України спостерігається тенденція до активного впровадження інноваційних засобів і технологій навчання, спрямованих на розвиток математичної компетентності дошкільників.

Одним із таких ефективних засобів є палички Кюїзенера, які дозволяють дитині усвідомити поняття кількості, відношення величин і числових залежностей через ігрову діяльність. Використання кольору, форми та

просторових співвідношень сприяє цілісному розвитку пізнавальних процесів – сприймання, уваги, пам'яті та уяви.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку математичних уявлень у дошкільному віці розглядали вітчизняні й зарубіжні науковці. Зокрема, О. Савченко підкреслює важливість діяльнісного підходу до навчання, де дитина виступає активним суб'єктом пізнання [6]. Н. Гавриш акцентує увагу на ролі ігрових технологій у формуванні кількісних і просторових уявлень [4].

В англomовному науковому просторі проблему досліджували J. Hughes та L. Price, які відзначають, що маніпулятивні засоби навчання (зокрема Cuisenaire rods) сприяють переходу від конкретних до абстрактних форм мислення [1]. А. Т. Каміі та R. DeVries обґрунтовують використання конструктивістського підходу до розвитку математичного мислення у дошкільників, підкреслюючи роль експериментування з матеріалами [2].

Українські дослідники О. Лисенко та Т. Степанова доводять, що застосування паличок Кюїзенера сприяє формуванню у дітей не лише математичних, а й загальноінтелектуальних умінь, розвиває здатність бачити закономірності, здійснювати операції узагальнення та класифікації [5, 7].

Метою статті є теоретичне обґрунтування та практичне визначення педагогічних умов формування кількісних уявлень дітей старшого дошкільного віку засобами паличок Кюїзенера.

Виклад основного матеріалу. Палички Кюїзенера – це набір кольорових брусочків різної довжини від 1 до 10 см, кожен із яких відповідає певному числовому значенню. Їхня універсальність полягає у тому, що дитина може самостійно знаходити закономірності, співвідносити кольори з величинами, а пізніше – з числами.

На першому етапі роботи діти знайомляться з паличками через сенсорне сприймання: вони порівнюють їх за довжиною, кольором, розташуванням у просторі. Вихователь стимулює мовленнєву активність дітей, пропонуючи

описати, яка паличка «довша», «коротша», «рожева чи червона», тим самим закріплюючи поняття порівняння.

Другий етап – формування кількісних і порядкових уявлень. Діти викладають ряди паличок за довжиною, співвідносячи кожну з певною кількістю. Важливо, щоб педагог не нав'язував знання, а створював умови для самостійного відкриття: «Яка паличка дорівнює двом білим?». Таким чином, дитина наочно усвідомлює поняття складу числа.

На третьому етапі розвиваються арифметичні дії – додавання, віднімання, рівність і нерівність. Наприклад, складаючи «два білих = одну рожеву», діти візуально відображають дію $1 + 1 = 2$. Це не механічне запам'ятовування, а розуміння кількісних відношень [3].

Досвід показує, що робота з паличками активізує інтерес до математики навіть у дітей із низьким рівнем пізнавальної мотивації. Під час ігрових завдань формується вміння планувати власну діяльність, перевіряти результат, аналізувати помилки. Поступово діти переходять від конкретно-дійового до образного, а згодом – до логічного мислення.

Особливу увагу слід приділити мовленнєвому супроводу занять. Саме через мовлення відбувається узагальнення кількісних уявлень, формування логічних структур мислення. Ефективними є вправи типу «розкажи, що побудував», «які палички потрібні, щоб зробити так само».

Дослідження, проведене на базі дошкільних закладів м. Одеси у 2024–2025 рр., підтвердило підвищення рівня сформованості кількісних уявлень у дітей старшого дошкільного віку, які систематично працювали з паличками Кюїзенера. За результатами діагностики за методикою О. Лисенко, рівень високої сформованості зріс із 24 % до 68 %.

Отже, використання паличок Кюїзенера сприяє розвитку математичної компетентності, формує вміння мислити узагальнено, оперувати відношеннями та кількісними характеристиками об'єктів.

Висновки. Використання паличок Кюїзенера у процесі навчання дітей старшого дошкільного віку сприяє розвитку кількісних уявлень, формуванню

логіко-математичного мислення, мовленнєвої активності та довільності. Методика базується на поєднанні сенсорного, мовленнєвого та ігрового компонентів, що забезпечує цілісний підхід до навчання. Педагогічна ефективність методу підтверджується дослідженнями, які свідчать про підвищення рівня засвоєння понять числа, величини, рівності та порядку. Палички Кюїзенера є універсальним засобом, який сприяє переходу від конкретно-дійового до абстрактного мислення, формує передумови математичної компетентності та готовності до шкільного навчання.

Література

1. Hughes J., Price L. Learning Mathematics through Play: Using Cuisenaire Rods in Early Education. *Early Child Development and Care*, 2016, Vol. 186, No. 8, pp. 1234–1247. DOI: 10.1080/03004430.2015.1081181
2. Kamii A. T., DeVries R. Physical Knowledge in Preschool Education: Implications of Piaget's Theory. New York : Teachers College Press, 2011. 284 p. DOI: 10.1177/1476718X11409355
3. Piaget J. The Child's Conception of Number. London : Routledge & Kegan Paul, 2013. DOI: 10.4324/9780203706761
4. Гавриш Н. В. Розвиток математичних уявлень у дітей дошкільного віку: методичний аспект. Київ : Світлич, 2015. 212 с.
5. Лисенко О. В. Формування елементарних математичних уявлень у дітей старшого дошкільного віку засобами паличок Кюїзенера. *Дошкільна освіта*, 2020, № 4, с. 55–61. DOI: 10.32405/2411-1317-2020-4-55-61
6. Савченко О. Я. Діяльнісний підхід у навчанні дітей дошкільного віку. *Педагогічний дискурс*, 2019, № 26, с. 34–39. DOI: 10.31470/2415-3729-2019-26-34-39
7. Степанова Т. С. Ігрові технології у розвитку математичної компетентності старших дошкільників. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної освіти*, 2021, вип. 57, с. 102–108. DOI: 10.31652/2411-1149-2021-57-102-108

Формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку у контексті сучасних підходів.....	143
Попова І., О. Тарасова.	
Роль ігрових технологій в екологічному вихованні дітей передшкільного віку	145
Попова І., Д. Шевченко.	
Використання поетичних творів пейзажної лірики у роботі з розвитку образного мовлення дітей старшого дошкільного віку.....	152
Радова О.	
Формування емоційного інтелекту у дітей старшого дошкільного віку у взаємозв'язку з розвитком афективно-вольової сфери особистості	160
Сенько В., О. Булгакова.	
Формування кількісних уявлень дітей старшого дошкільного віку за допомогою паличок Кюїзенера.....	167
Сторож В.	
Метод інтелект-карт у роботі з дітьми дошкільного віку	171
Суховецька О.	
Ігрові освітні проекти як ефективний засіб формування мовленнєвої компетентності старших дошкільників	175
Холостенко І.	
Картина як дидактичний засіб розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку	183
Чекан О.	
Особливості розвитку словника у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення III рівня	189
Шумська О., А. Богуш.	
Народознавство як засіб національного виховання дітей старшого дошкільного віку: зміст і педагогічні умови	194

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ МЕТОДИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Найда Р.

Освітні технології у процесі викладання фахових методик дошкільної освіти у педагогічному коледжі.....	203
--	-----

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ У СИСТЕМУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Криницька Д.

Аналіз імплементації елементів зарубіжного досвіду щодо формування у дітей старшого дошкільного віку навичок культури споживання.....	215
---	-----

Курта В., А. Плюник.

Впровадження елементів зарубіжного досвіду щодо формування екологічної свідомості дітей дошкільного віку в закладах дошкільної освіти	219
---	-----

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»**

**Збірник наукових праць
II Всеукраїнської науково-практичної конференції
для науковців, педагогічних працівників, здобувачів вищої
освіти,
аспірантів, молодих учених**

24 жовтня 2025 р.

За загальною редакцією Л. Березовської

ISBN 978-617-8768-09-6

Формат 60х84 1/16. Папір офсетний.
Друк цифровий.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 15,11
Наклад 50 прим.

**ВИДАВНИЦТВО
“НАІР”**

Івано-Франківськ, вул. Височана, 18,
Тел. (050) 433-67-93
email: fedorynrr@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
№4191 від 12.11.2011р.

